

Dr hab. Paweł Sobczyk, prof. UO / ASzWoj

Michałów-Grabina, 08 czerwca 2026 r.

**Recenzja rozprawy doktorskiej pana mgra Michała Janusza Więckiewicza
pt. „Prawo do pokojowych zgromadzeń w Polsce i innych państwach europejskich.
Studium prawno-porównawcze”, Łomża 2026, ss. 218, napisanej pod kierunkiem
pana prof. dr. hab. Marcina Jurgilewicza (promotor) i pani dr Ewy Jakubiak
(promotor pomocniczy)**

1. Podstawa sporządzenia recenzji

Akademia Łomżyńska powołała mnie na recenzenta rozprawy doktorskiej pana mgra Michała Janusza Więckiewicza pt. „Prawo do pokojowych zgromadzeń w Polsce i innych państwach europejskich. Studium prawno-porównawcze”, przygotowanej pod kierunkiem pana prof. dr. hab. Marcina Jurgilewicza oraz promotor pomocniczej pani dr Ewy Jakubiak. O powyższej decyzji zostałem poinformowany pismem z dnia 11 maja 2026 r., w wykonaniu którego przedkładam niniejszą recenzję, dziękując za powierzenie mi tej funkcji.

2. Temat badawczy

Przedmiotem rozprawy doktorskiej pana mgra Michała Janusza Więckiewicza jest prawo do pokojowych zgromadzeń w Polsce i innych państwach europejskich, ujęte – zgodnie z podtytułem – jako studium prawno-porównawcze. Autor wskazuje, że zasadniczym celem pracy jest identyfikacja oraz przedstawienie standardów normatywnych dotyczących prawa do zgromadzeń, ze szczególnym uwzględnieniem prawa polskiego, wybranych porządków europejskich oraz znaczenia orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka.

Tak określony temat należy ocenić pozytywnie. Wolność zgromadzeń należy do klasycznych wolności politycznych jednostki i pozostaje jedną z podstawowych instytucji społeczeństwa demokratycznego. Nie jest ona jedynie jedną z wielu swobód obywatelskich, lecz stanowi instrument publicznego wyrażania poglądów, artykulacji interesów społecznych, kontroli władzy publicznej oraz uczestnictwa jednostek i grup społecznych w debacie publicznej. Jej znaczenie ujawnia się szczególnie wyraźnie w okresach napięć politycznych, sporów światopoglądowych, kryzysów społecznych oraz konfliktów pomiędzy potrzebą zapewnienia bezpieczeństwa publicznego a ochroną wolności jednostki.

Na pozytywną ocenę zasługuje również dostrzeżenie przez Doktoranta, że wolność zgromadzeń nie może być analizowana wyłącznie jako sfera wolności od ingerencji państwa. Współczesne standardy ochrony tej wolności obejmują także pozytywne obowiązki władz publicznych, w szczególności obowiązek stworzenia warunków umożliwiających bezpieczne i pokojowe przeprowadzenie zgromadzenia. Jest to trafne założenie badawcze, pozwalające ujmować analizowaną problematykę nie tylko formalnie, ale również funkcjonalnie.

Warto podkreślić, że Autor uzasadnia podjęcie tematu dostrzeżonym brakiem szerszego opracowania prawnoporównawczego dotyczącego prawa do zgromadzeń w perspektywie wykraczającej poza analizę krajową. Samo rozpoznanie takiej potrzeby badawczej należy uznać za zasadne. Problematyka wolności zgromadzeń była przedmiotem analiz w literaturze polskiej, jednak opracowania porównawcze o szerokim zakresie nie należą do licznych. Wybór tematu mógł zatem prowadzić do przygotowania pracy wartościowej, syntetyzującej standardy konstytucyjne, konwencyjne i ustawowe w różnych państwach europejskich.

Pewne zastrzeżenia budzi natomiast bardzo szeroki sposób zakreslenia tematu. Tytuł rozprawy zapowiada analizę prawa do pokojowych zgromadzeń „w Polsce i innych państwach europejskich”, co prowadzi do objęcia badaniem wielu porządków prawnych o zróżnicowanych tradycjach konstytucyjnych, administracyjnych i politycznych. Tak szeroki zakres materiału niewątpliwie świadczy o ambicji badawczej Autora, ale zarazem utrudnia pogłębioną analizę każdego z omawianych systemów. Z recenzenckiego punktu widzenia nie należy tej decyzji oceniać wyłącznie negatywnie. Szerokie ujęcie tematu pozwoliło Autorowi zgromadzić materiał, który w jednym opracowaniu zestawia wiele regulacji rozproszonych w odmiennych systemach prawnych. Ograniczeniem takiego rozwiązania jest jednak to, że praca mniej koncentruje się na

jednym wybranym problemie dogmatycznym lub konstytucyjnym, a bardziej na szerokim przedstawieniu standardów i rozwiązań normatywnych. Tę cechę rozprawy należy mieć na uwadze przy jej ocenie: jest to praca o charakterze porządkująco-syntetyzującym, a nie monografia jednego wąsko określonego problemu. W pracy o charakterze prawnoporównawczym wskazane byłoby wyraźniejsze uzasadnienie kryteriów doboru państw oraz mocniejsze wyeksponowanie osi porównawczej, na przykład przez odniesienie do modeli reglamentacji zgromadzeń, sposobów równoważenia wolności i bezpieczeństwa, zakresu sądowej kontroli decyzji organów administracji albo praktyki działania władz publicznych. Samo pogrupowanie państw według kryteriów regionalnych lub instytucjonalnych porządkuje materiał, ale nie zawsze w pełni wyjaśnia jego znaczenie analityczne. W szczególności przydatne byłoby wyraźniejsze wskazanie czy Autor poszukuje wspólnego europejskiego standardu ochrony zgromadzeń, czy raczej różnic pomiędzy modelami krajowymi. Oba kierunki są uprawnione, ale wymagają nieco odmiennego sposobu prowadzenia analizy. W rozprawie obecne są oba te wątki, jednak ich wzajemna relacja mogłaby zostać doprecyzowana.

Podobne uwagi można odnieść do problemu badawczego i hipotez. Zostały one sformułowane poprawnie, lecz dość ogólnie. W większym stopniu porządkują one materiał badawczy niż prowadzą do postawienia ostrego problemu naukowego. Nie jest to jednak zarzut dyskwalifikujący. Należy raczej stwierdzić, że rozprawa ma przede wszystkim charakter szerokiego, porządkującego studium prawnoporównawczego, w którym element syntetyzujący dominuje nad elementem problemowo-krytycznym.

Podsumowując, wybór tematu należy ocenić pozytywnie ze względu na jego aktualność, znaczenie konstytucyjne i praktyczne oraz możliwość zestawienia polskich regulacji z rozwiązaniami przyjętymi w innych państwach europejskich. Zastrzeżenia dotyczą przede wszystkim szerokości ujęcia i stopnia problemowego zawężenia pracy, nie zaś samej doniosłości podjętej problematyki.

3. Systematyka pracy

Recenzowana rozprawa składa się ze wstępu, nieuwzględnionego w spisie treści „Wykazu skrótów” (powinno być „Wykaz skrótowców i skrótów”), siedmiu rozdziałów merytorycznych,

zakończenia oraz bibliografii. Przyjęta systematyka jest formalnie poprawna i odpowiada standardowemu układowi rozpraw doktorskich w naukach prawnych. Autor konsekwentnie porządkuje materiał, rozpoczynając od zagadnień ogólnych i międzynarodowych, następnie przechodząc do analizy prawa polskiego, by w dalszej kolejności zaprezentować rozwiązania przyjęte w innych państwach europejskich. Każdy rozdział, co godne odnotowania i docenienia, zawiera oddzielny punkt poświęcony wnioskowi.

We „Wstępie” Doktorant zarysował problematykę wolności zgromadzeń we współczesnych demokratycznych państwach prawa, przedstawił podstawowe założenia pracy, wskazując w sposób zasługujący na uznanie przedmiot badań, cele i problemy badawcze, a także hipotezę główną oraz hipotezy szczegółowe. „Wstęp” zawiera również krótką charakterystykę metod badawczych, wśród których Autor wymienia metodę dogmatycznoprawną i metodę prawnoporównawczą. Struktura tej części pracy odpowiada wymogom metodologicznym, choć zawarte w nim elementy mogłyby zostać silniej powiązane z dalszą konstrukcją wywodu.

Rozdział pierwszy został poświęcony normatywnym podstawom wolności zgromadzeń w ujęciu międzynarodowym i europejskim. Autor omawia w nim przede wszystkim standardy wynikające z Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka, Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych oraz Europejskiej Konwencji Praw Człowieka. W tej części widoczne jest poprawne rozpoznanie podstawowych źródeł prawa międzynarodowego oraz ich znaczenia dla kształtowania krajowych regulacji.

Rozdział drugi dotyczy prawa do zgromadzeń w Polsce i obejmuje regulacje konstytucyjne oraz ustawowe, a także zagadnienia związane z organizacją, przebiegiem i rozwiązaniem zgromadzeń oraz ich bezpieczeństwem. Autor prezentuje podstawowe instytucje prawa o zgromadzeniach i odnosi się do wybranych problemów praktycznych, w tym roli organów administracji i Policji. W tej części pracy widoczna jest dobra orientacja w krajowym stanie prawnym.

Zasadniczą część rozprawy stanowią rozdziały o charakterze komparatystycznym, dotyczące kolejno wybranych państw Unii Europejskiej, państw nordycko-bałtyckich, państw EFTA, państw bałkańskich oraz państw kandydujących do Unii Europejskiej. Autor przyjmuje konsekwentny schemat prezentacji materiału: wskazuje podstawy konstytucyjne wolności zgromadzeń, omawia podstawowe rozwiązania ustawowe oraz sygnalizuje wybrane elementy

praktyki stosowania prawa. Taki konsekwentny schemat ma znaczenie porządkujące i ułatwia odbiór pracy. Czytelnik może porównywać kolejne państwa według podobnych elementów: podstaw konstytucyjnych, warunków organizowania zgromadzeń, przesłanek ograniczeń oraz roli organów publicznych. Zaletą przyjętej konstrukcji jest więc przejrzystość i powtarzalność kryteriów prezentacji. Słabszą stroną pozostaje natomiast to, że porównanie nie zawsze zostaje następnie przekształcone w syntetyczne wnioski modelowe.

Zakończenie pracy zawiera podsumowanie rozważań i wskazuje na znaczenie pokojowego charakteru zgromadzeń oraz zróżnicowanie regulacji krajowych przy jednoczesnym istnieniu wspólnych standardów międzynarodowych. Na treść „Zakończenia” wpłynęła zapewne systematyka rozprawy uwzględniająca „Wnioski” w każdym rozdziale, przez co zdecydowanie łatwiej śledzić wywód Autora, zwłaszcza przy tak rozbudowanej perspektywie porównawczoprawnej. Wnioski z „Zakończenia” są trafne, choć mogłyby zostać przedstawione w sposób bardziej rozbudowany i silniej powiązany z hipotezami badawczymi.

Podsumowując, przyjęta systematyka pracy jest logiczna i przejrzysta. Struktura rozprawy umożliwia realizację zasadniczego celu badawczego, a mocniejsze wyodrębnienie części syntetyczno-porównawczej zwiększyłoby walor naukowy pracy.

4. Źródła i literatura

Zakres tematyczny rozprawy determinuje konieczność wykorzystania zróżnicowanej bazy źródłowej: aktów prawa międzynarodowego, konstytucji, ustawodawstwa zwykłego, orzecznictwa oraz literatury przedmiotu. Analiza wolności zgromadzeń, zwłaszcza w perspektywie prawnoporównawczej, wymaga bowiem uwzględnienia zarówno normatywnej konstrukcji tej wolności, jak i praktyki jej stosowania.

Autor dostrzegł tę wielowarstwowość i podjął próbę jej odzwierciedlenia w pracy. Na pozytywną ocenę zasługuje uwzględnienie podstawowych aktów prawa międzynarodowego, takich jak Powszechna Deklaracja Praw Człowieka, Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych oraz Europejska Konwencja Praw Człowieka. Doktorant poprawnie zidentyfikował normatywne fundamenty wolności zgromadzeń oraz ich znaczenie dla krajowych porządków prawnych.

W pracy wykorzystano w sposób stosunkowo bogaty również orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, które odgrywa istotną rolę w kształtowaniu standardu ochrony zgromadzeń. Jest to element szczególnie ważny, ponieważ konwencyjny standard wolności zgromadzeń nie ogranicza się do literalnego brzmienia art. 11 EKPC, ale jest rozwijany w bogatym orzecznictwie dotyczącym m.in. obowiązków pozytywnych państwa, proporcjonalności ograniczeń oraz ochrony zgromadzeń kontrowersyjnych lub niepopularnych.

W odniesieniu do źródeł prawa krajowego należy stwierdzić, że Autor uwzględnił podstawowe akty normatywne regulujące wolność zgromadzeń w Polsce i w pozostałych analizowanych państwach. Jest to niewątpliwie mocna strona pracy, zwłaszcza zważywszy na szeroki zakres porównawczy rozprawy. Autor zgromadził obszerny materiał normatywny i uporządkował go w sposób umożliwiający czytelnikowi zapoznanie się z podstawowymi rozwiązaniami prawnymi przyjętymi w wielu państwach europejskich. Z tego względu rozprawa może być użyteczna również dla badaczy i praktyków poszukujących podstawowego rozeznania w europejskich regulacjach dotyczących zgromadzeń. Trzeba jednak odróżnić wartość informacyjno-porządkującą pracy od jej potencjału analitycznego. Pierwsza z tych wartości została osiągnięta w większym stopniu; druga mogłaby zostać silniej rozwinięta przez głębsze wykorzystanie porównania funkcjonalnego.

Pewne zastrzeżenia dotyczą sposobu wykorzystania źródeł. Akty prawa międzynarodowego, regulacje krajowe i orzecznictwo pełnią w pracy niekiedy funkcję przede wszystkim dokumentacyjną. W większym stopniu można było wykorzystać je jako podstawę pogłębionej analizy problemowej, zwłaszcza przy ocenie relacji pomiędzy wolnością zgromadzeń a bezpieczeństwem publicznym, porządkiem publicznym oraz zakresem uznania organów administracji.

W zakresie orzecznictwa krajowego praca mogłaby zostać uzupełniona o szersze wykorzystanie dorobku sądów administracyjnych i sądów konstytucyjnych. W przypadku wolności zgromadzeń praktyka stosowania prawa ma szczególne znaczenie, ponieważ rzeczywisty standard ochrony tej wolności ujawnia się często w decyzjach organów administracji i w kontroli sądowej tych decyzji. Dotyczy to zarówno prawa polskiego, jak i rozwiązań przyjętych w innych państwach. Nie chodzi przy tym o konieczność szczegółowego referowania orzecznictwa wszystkich państw objętych badaniem, co przy tak szerokim zakresie pracy byłoby bardzo trudne.

Wystarczające byłoby szersze wykorzystanie wybranych przykładów reprezentatywnych, pozwalających pokazać, jak podobne konstytucyjne i konwencyjne gwarancje funkcjonują w praktyce różnych systemów prawnych.

Jeżeli chodzi o literaturę przedmiotu, należy stwierdzić, że Autor przeprowadził kwerendę obejmującą podstawowe opracowania z zakresu prawa konstytucyjnego, prawa administracyjnego i prawa o zgromadzeniach. Widoczna jest znajomość literatury krajowej, w szczególności tej związanej z problematyką bezpieczeństwa zgromadzeń oraz administracyjnoprawnej regulacji tej wolności. Z perspektywy prawnoporównawczego charakteru rozprawy można byłoby oczekiwać szerszego wykorzystania literatury zagranicznej, zwłaszcza dotyczącej państw, których regulacje zostały omówione w pracy. Uwaga ta nie podważa poprawności przeprowadzonej kwerendy, lecz wskazuje na możliwość pogłębienia waloru komparatystycznego rozprawy. Szersze wykorzystanie zagranicznej doktryny pozwoliłoby lepiej uchwycić kontekst systemowy poszczególnych regulacji i uniknąć nadmiernego osadzenia analizy w perspektywie krajowej.

Z recenzenckiego punktu widzenia odnotować należy specyficzną kolejność elementów składających się na „Bibliografię”. Doktorant najpierw zaprezentował wykaz „Literatury”, następnie „Regulacje międzynarodowe”, „Regulacje krajowe” (dlaczego nie „źródła” lub „źródła prawa”), „Inne dokumenty”, „Orzecznictwo międzynarodowe”, „Orzecznictwo krajowe” i na końcu „Netografia”. Wydaje się, że klasyczny i dominujący nie tylko w rozprawach doktorskich wykaz bibliograficzny: źródła prawa – orzecznictwo – literatura – varia (w tym netografia) jest zdecydowanie bardziej logiczny.

Podsumowując, dobór źródeł prawa, orzecznictwa i literatury należy ocenić zasadniczo pozytywnie. Baza źródłowa pozwala na realizację celu pracy, choć przy ewentualnym przygotowywaniu rozprawy do publikacji warto byłoby ją rozszerzyć, zwłaszcza w zakresie literatury zagranicznej, orzecznictwa krajowego analizowanych państw oraz bardziej analitycznego wykorzystania standardów ETPCz.

5. Ocena formalna

Rozprawa doktorska pana mgra Michała Janusza Więckiewicza została przygotowana poprawnie pod względem formalnym i warsztatowym. Autor posługuje się językiem prawniczym na dobrym

poziomie, a jego wywód jest zasadniczo logiczny i spójny. Struktura zdań jest przejrzysta, a tok rozumowania daje się śledzić bez większych trudności. Nie występują w pracy istotne uchybienia językowe lub redakcyjne, które utrudniałyby jej odbiór.

Na pozytywną ocenę zasługuje sposób sporządzenia przypisów. Mają one charakter rzetelnie dokumentacyjny i wskazują na przeprowadzoną przez Autora kwerendę. W wielu miejscach przypisy uzupełniają wywód główny, odsyłając do literatury, źródeł prawa i orzecznictwa. Jest to istotny element warsztatu naukowego, świadczący o znajomości podstawowych zasad przygotowania rozprawy doktorskiej. Jednocześnie można zauważyć, że przypisy są wykorzystywane przede wszystkim jako narzędzie dokumentowania twierdzeń, a rzadziej jako przestrzeń prowadzenia polemiki z doktryną lub rozwijania własnych wątków analitycznych. Nie jest to uchybienie formalne, lecz raczej cecha stylu pracy lub skromności Autora, która koresponduje z jej ogólnie syntetyzującym i przeglądowym charakterem.

Pewne zastrzeżenia budzi natomiast sposób konstruowania wywodu w niektórych fragmentach rozprawy. Autor często prezentuje regulacje prawne oraz stanowiska doktryny, po czym przechodzi do kolejnych zagadnień bez wyraźnego podsumowania lub zajęcia własnego stanowiska. W konsekwencji wywód, choć formalnie poprawny, nie zawsze osiąga pożądany poziom analitycznej głębi. W rozprawach doktorskich szczególnie cenne są krótkie konkluzje cząstkowe zamykające poszczególne fragmenty analizy. Pozwalają one nie tylko uporządkować materiał, lecz także pokazać samodzielność Autora i kierunek jego rozumowania. W recenzowanej pracy takie elementy występują, lecz mogłyby być częstsze i bardziej wyraźne.

Na uwagę zasługuje również potrzeba większej konsekwencji terminologicznej w odniesieniu do pojęć kluczowych dla pracy, takich jak „bezpieczeństwo”, „porządek publiczny”, „pokojowy charakter zgromadzeń” czy „ograniczenia wolności zgromadzeń”. Są to pojęcia o dużym znaczeniu konstytucyjnym i administracyjnoprawnym, dlatego ich konsekwentne użycie wzmacniałoby precyzję wywodu.

Podsumowując, rozprawa została przygotowana poprawnie pod względem formalnym i warsztatowym. Autor wykazuje znajomość podstawowych zasad prowadzenia badań naukowych i poprawnie posługuje się aparatem naukowym. Zastrzeżenia dotyczą głównie sposobu wykorzystania tego aparatu dla pogłębienia analizy, a nie jego formalnej poprawności.

6. Ocena merytoryczna

W rozprawie doktorskiej pana mgra Michała Janusza Więckiewicza została podejęta problematyka ważna i aktualna, a jej zasadniczą wartością jest zgromadzenie oraz uporządkowanie obszernego materiału dotyczącego regulacji wolności zgromadzeń w Polsce i w wielu innych państwach europejskich. Autor trafnie identyfikuje znaczenie wolności zgromadzeń jako jednej z podstawowych wolności politycznych oraz dostrzega jej związek ze standardami międzynarodowymi, w szczególności z Europejską Konwencją Praw Człowieka i orzecznictwem Europejskiego Trybunału Praw Człowieka.

Na pozytywną ocenę zasługuje konsekwentne ukazanie napięcia pomiędzy wolnością zgromadzeń a potrzebą ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego. Autor prawidłowo dostrzega, że prawo do pokojowych zgromadzeń nie ma charakteru absolutnego, lecz podlega ograniczeniom, które powinny pozostawać w zgodzie ze standardami konstytucyjnymi i konwencyjnymi. W pracy widoczna jest dobra orientacja w podstawowych instytucjach prawa o zgromadzeniach oraz umiejętność systematyzowania materiału normatywnego.

Warto również docenić wysiłek włożony w zebranie materiału porównawczego. Autor objął analizą liczne państwa europejskie, co wymagało zapoznania się z wieloma odmiennymi regulacjami konstytucyjnymi i ustawowymi. Tego rodzaju opracowanie może mieć wartość praktyczną jako punkt wyjścia dla dalszych badań nad standardem ochrony wolności zgromadzeń i nad kierunkami rozwoju ustawodawstwa w tym zakresie. Wartość tę należy podkreślić, ponieważ przygotowanie rozprawy obejmującej tak szeroki materiał wymagało znacznego nakładu pracy i dobrej organizacji badań. Autor wykazał zdolność selekcji i prezentacji materiału normatywnego, a także umiejętność poruszania się pomiędzy standardem krajowym, międzynarodowym i europejskim. Są to kompetencje istotne z punktu widzenia oceny rozprawy doktorskiej.

Główne zastrzeżenie merytoryczne dotyczy tego, że rozprawa ma bardziej charakter syntetyzująco-przeglądowy niż pogłębiony problemowo. Autor prezentuje liczne regulacje krajowe, jednak nie zawsze prowadzi je do wyraźnych wniosków porównawczych. Metoda prawnoporównawcza została wykorzystana poprawnie na poziomie zestawienia materiału, natomiast mogłaby zostać mocniej rozwinięta na poziomie syntezy, typologii modeli regulacyjnych oraz oceny ich konsekwencji dla praktyki korzystania z wolności zgromadzeń.

W szczególności interesujące byłoby wyraźniejsze wskazanie, jakie modele ochrony wolności zgromadzeń można wyróżnić na podstawie przeprowadzonych badań. Można było oczekiwać odpowiedzi na pytanie, które rozwiązania mają charakter bardziej gwarancyjny, które silniej akcentują bezpieczeństwo i porządek publiczny, a które zapewniają najbardziej efektywną kontrolę sądową nad działaniami administracji. Takie ujęcie pozwoliłoby lepiej wykorzystać potencjał zebranego materiału. Jednocześnie trzeba zaznaczyć, że wskazane ograniczenie nie przekreśla wartości pracy. Raczej pokazuje kierunek, w którym rozprawa mogłaby zostać rozwinięta, zwłaszcza gdyby Autor planował jej publikację. Materiał zebrany w pracy stanowi dobrą podstawę do dalszych analiz, w tym do wyodrębnienia typologii rozwiązań prawnych i do sformułowania wniosków dotyczących polskiego modelu regulacji zgromadzeń. Podobne zastrzeżenie dotyczy zakończenia pracy. Zawiera ono poprawne podsumowanie rozważań, ale mogłoby mocniej eksponować wnioski własne Autora oraz ich znaczenie dla polskiej regulacji prawa do zgromadzeń. W pracy podejmującej problematykę prawnoporównawczą naturalnym elementem byłoby również sformułowanie ostrożnych wniosków *de lege ferenda* albo rekomendacji odnoszących się do praktyki stosowania prawa. Nie oznacza to jednak, że rozprawa pozbawiona jest walorów poznawczych. Jej wartość polega przede wszystkim na uporządkowaniu obszernego materiału normatywnego, ukazaniu wspólnego standardu ochrony wolności zgromadzeń oraz wskazaniu różnorodności rozwiązań przyjmowanych w poszczególnych państwach. Autor wykazuje znajomość analizowanej problematyki i umiejętność prowadzenia badań w dyscyplinie nauki prawne.

Podsumowując, rozprawa stanowi dobre i użyteczne opracowanie dotyczące prawa do pokojowych zgromadzeń w perspektywie krajowej i europejskiej. Jej najmocniejszą stroną jest szerokość zgromadzonego materiału i jego uporządkowanie, natomiast podstawowe ograniczenie polega na mniejszym stopniu pogłębienia analizy porównawczej. Zastrzeżenia te mają znaczenie dla oceny poziomu naukowego pracy, ale nie podważają jej pozytywnej oceny jako rozprawy doktorskiej.

7. Konkluzja

Rozprawa doktorska pana mgra Michała Janusza Więckiewicza podejmuje temat ważny, aktualny i istotny z punktu widzenia ochrony praw i wolności jednostki w demokratycznym państwie prawnym. Praca została przygotowana poprawnie pod względem formalnym, opiera się na szerokim materiale źródłowym i świadczy o znajomości podstawowych standardów normatywnych dotyczących prawa do pokojowych zgromadzeń.

Mając powyższe na uwadze, stwierdzam, że **rozprawa doktorska pana mgra Michała Janusza Więckiewicza pt. „Prawo do pokojowych zgromadzeń w Polsce i innych państwach europejskich. Studium prawnoporównawcze”** spełnia wymogi stawiane rozprawom doktorskim w dyscyplinie nauki prawne, w szczególności w zakresie ogólnej wiedzy teoretycznej oraz umiejętności samodzielnego prowadzenia badań naukowych.

Wnoszę zatem o dopuszczenie pana mgra Michała Janusza Więckiewicza do dalszych etapów postępowania doktorskiego.

